

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Мәлбагыш авыл җирлеге Советы
КАРАРЫ

Мәлбагыш авылы

№68

«08» ноябрь 2017 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Мәлбагыш авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренең
этика һәм хезмәт тәртибе Кодексы турында

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә

Мәлбагыш авыл җирлеге Советы карар кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Мәлбагыш авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәт тәртибе Кодексын расларга.

2. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Мәлбагыш авыл җирлеге Советы карарының үз көчен югалтуын танырга:

- 23.06.2011 ел, №21 "Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Мәлбагыш авыл җирлеге Советы муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәттә үз-үзләрен тоту кодексы турында";

- 30.09.2015 ел, №10 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Мәлбагыш авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәт тәртибе Кодексына үзгәреш кертү турында».

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет "мәгълүмат-коммуникацион чөптәрендә түбәндәге веб-адрес буенча» урнаштырырга: <http://aznakaevo.tatar.ru>.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну законлылык, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм җирле үзидарә мәсьәләләре буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Рәис

И. Ә. Әхтәмова

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Мөлбагыш авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренең
этика һәм хезмәт тәртібе Кодексы
1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Мөлбагыш авыл җирлеге муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәттә үз-үзләрен тоту кодексы (алга таба - Кодекс) Россия Федерациясе Конституциясе, «муниципаль хезмәт нигезләре турында» модель законы нигезләмәләре нигезендә эшләнде.

1.2. Кодекс һөнәри хезмәт этикасының гомуми принциплары һәм хезмәт тәртібенең төп кагыйдәләре җыелмасыннан гыйбарәт, алар белән муниципаль хезмәткәрләр биләгән вазыйфаларына бәйсез рәвештә таянырга тиеш.

1.3. Муниципаль хезмәткә керүче Россия Федерациясе гражданы кодекс нигезләмәләре белән танышырга һәм үзенең хезмәт эшчәнлеген башкарганда, шул исәптән «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән файдаланып, аларны үтәргә тиеш.

1.4. Һәр муниципаль хезмәткәр Кодекс нигезләмәләрен үтәү өчен барлык кирәкле чараларны күрергә тиеш, ә Россия Федерациясенең һәр гражданы муниципаль хезмәткәрдән кодекс нигезләмәләре нигезендә аның белән мөнәсәбәтләрдә үз-үзен тотышын көтәргә хокуклы.

1.5. Кодекстың максаты булып муниципаль хезмәткәрләренең үзләренең һөнәри эшчәнлекләрен лаеклы башкару өчен хезмәт тәртібенең этик нормаларын һәм кагыйдәләрен билгели.

1.6. Кодекс муниципаль хезмәткәрләренең үз вазыйфай бурычларын үтәвенең нәтижәләгән күтәргә юнәлдерелгән.

1.7. Кодекс муниципаль хезмәт өлкәсендә тиешле әхлак, муниципаль хезмәткә иҗтимагый аңда ихтирамлы мөнәсәбәт формалаштыру өчен нигез булып тора, шулай ук муниципаль хезмәткәрләренең иҗтимагый аңы һәм әхлагы, аларның үз-үзләрен контрольдә тоту институты булып тора.

1.8. Муниципаль хезмәткәрләренең Кодекс нигезләмәләрен белүе һәм үтәве аларның һөнәри эшчәнлеген һәм хезмәт тәртібе сыйфатын бәяләү критерийларының берсе булып тора.

II. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРНЕҢ ХЕЗМӘТ ТӘРТІБЕНЕҢ ГОМУМИ
ПРИНЦИПЛАРЫ ҺӘМ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

2.1. Муниципаль хезмәткәрләр, дәүләт, җәмгыять һәм гражданның алдында җаваплылыктарын аңлап, чакырылалар:

а) муниципаль органнарның нәтижәле эшен тәэмин итү максатларында вазыйфай бурычларны намуслы һәм югары һөнәри дәрәҗәдә башкару;

б) кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекларын тану, үтәү һәм яклау җирле үзидарә органнары эшчәнлегенең төп мәгънәсен һәм эчтәлеген билгеләүдән чыгып эш итәргә;

в) үз эшчәнлеген җирле үзидарәнең тиешле органы вәкаләтләре чикләрендә гәмәлгә ашырырга;

г) һинди дә булса һөнәри яисә социаль төркемнәргә һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә, аерым гражданның, һөнәри яисә социаль төркемнәренең һәм оешмаларның йогынтысыннан бәйсез булырга;

д) аларның вазыйфаи бурычларын намус белән үтәвенә комачаулый торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйлә гамәлләрне төшереп калдырырга;

е) федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтәргә, муниципаль хезмәт узуга бәйлә бурычларны үтәргә;

ж) сәяси партияләр һәм иҗтимагый берләшмәләр карарларының үзләренә хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлегенән мәхрүм итә торган гаделлекне сакларга;

з) хезмәт, һөнәри этика нормаларын һәм эшлекле үз-үзенә тоту кагыйдәләрен үтәргә;

и) гражданныр һәм вазыйфаи затлар белән эш иткәндә корректлык һәм игътибарлылык күрсәтергә;

к) Россия һәм башка дүләтләр халыкларының горәф-гадәтләренә һәм традицияләренә түземлек һәм хөрмәт күрсәтергә, төрле этник, социаль төркемнәрнең һәм конфессияләренәң мәдәни һәм башка үзәнчәлекләрен исәпкә алырга, милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;

м) мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгуга юл куймау һәм мәнфәгатьләр конфликтының килеп туган очракларын жайга салу буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны күрәргә;

н) шәхси характердагы мәсәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә йогынты ясау өчен хезмәт урыныннан файдаланмаса;

о) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларына кермәсә, жирле үзидарә органы, аның житәкчесе эшчәнлегенә карата гавами фикерләр әйтүдән, фикерләүдән һәм бәяләүдән тыелып калырга;

п) гавами чыгышлар ясау һәм хезмәт мәгълүматын бирү буенча жирле үзидарә органында билгеләнгән кагыйдәләренә үтәргә;

р) массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләренәң дүләт органы эше турында жәмгыяткә мәгълүмат бирү эшчәнлегенә хөрмәт белән карарга, шулай ук билгеләнгән тәртиптә гражданнырга һәм оешмаларга дәрәс мәгълүмат алуда ярдәм күрсәтергә;

с) гавами чыгышларда, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларында, Россия Федерациясе территориясендә товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр һәм гражданны хокукларының башка күләмнәре бәясән чит ил валютасында (шартлы акча берәмлекләрендә) билгеләүдән тыелып калырга, - белешмәләренә төгәл тапшыру өчен кирәк булган йә Россия Федерациясе законнарында, Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәләрендә, эшлекле әйләнәш горәф-гадәтләрендә каралган очраклардан тыш, Россия Федерациясе резидентлары арасындагы алыш-бирешләр суммалары, Россия Федерациясе бюджет системасының барлык дәрәжәләрендәге бюджет күрсәткечләре, муниципаль бурычлар күләмнәре;

т) үз жаваплылыгы өлкәсендәге ресурслар белән мөмкин кадәр нәтижәләрәк эш итүнә тәмин итүгә даими омтылырга.

2.2. Муниципаль хезмәткәрләр Россия Федерациясе Конституциясен, Татарстан Республикасы Конституциясен, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын үтәргә тиеш.

2.3. Муниципаль хезмәткәрләр үз эшчәнлекләрендә сәяси, икътисадый максатка ярашлылыктан чыгып йә башка сәбәпләр аркасында законнары һәм башка норматив хокукый актларны бозуга юл куймаса тиеш.

2.4. Муниципаль хезмәткәрләр гамәлдәге нормалар һәм билгеләнгән таләпләр үтәлгәндә хезмәт мәгълүматын эшкәртә һәм тапшыра алалар.

2.5. Муниципаль хезмәткәрләр үзләре рәхсәтсез фаш иткән өчен жаваплы булган һәм (яисә) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә аларга билгеле булган мәгълүматның иминлеген һәм конфиденциальлеген тәмин итү буенча тиешле чаралар күрәргә тиеш.

2.6. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-урнаштыру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәрләр алар өчен профессиональлек, мактаулы абруй

үрнәге булырга, жирле үзидарә органында йә аның бүлекчәсендә нәтижәле эшләү өчен уңайлы мораль-психологик климат булдыруга ярдәм итәргә тиеш.

2.7. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-боеру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәр, әгәр ул мондый гамәлләргә юл куймау яисә гамәл кылмау чараларын күрмәгән булса, үзенә буйсынган хезмәткәрләрнең этика принципларын һәм хезмәт тәртибе кагыйдәләрен боза торган гамәлләре яисә гамәл кылмаулары өчен Россия Федерациясә законнары нигезендә җаваплы була.

III. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ КОРРУПЦИЯГӘ КАРШЫ ТОРУ СТАНДАРТЫ

3.1. Муниципаль хезмәткәрләр коррупция күренешләренә каршы торырга һәм аны профилактикалау буенча Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә чаралар күрәргә тиеш.

3.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәндә һәм вазыйфаи бурычларны үтәгәндә муниципаль хезмәткәр үзендә вазыйфаи бурычларны тиешенчә үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясарга мөмкин булган шәхси кызыксыну булу яисә булу мөмкинлеге турында әйтәргә тиеш.

3.3. Муниципаль хезмәткәр үзенә керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында Россия Федерациясә законнары нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

3.4. Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә, Россия Федерациясә прокуратурасы органнарына яки башка дәүләт органнарына коррупциячел хокук бозулар кылуга этәрү максатларында нинди дә булса затларның аңа мөрәҗәгать итүенә барлык очраклары турында хәбәр итәргә тиеш.

Коррупциячел хокук бозулар кылуга омтылыш максатларында мөрәҗәгать итү фактлары турында хәбәр итү, әлеге фактлар буенча тикшерү үткәрелгән яки уздырылган очраклардан тыш, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычы булып тора.

3.5. Муниципаль хезмәткәргә, вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, матди характердагы хезмәтләр, күңел ачулар, ял итү, транспорттан файдаланган өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) түләү тыела. Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр тарафыннан алынган бүләкләр, Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, Татарстан Республикасы милкә дип таныла һәм муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органына акт буенча тапшырыла.

3.6. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

а) башка түләүле эш башкарырга ниятләве турында яллаучы вәкиленә алдан хәбәр итәргә;

б) яллаучы вәкиленең язма рөхсәтен алырга:

- бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финанслана торган түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнүгә, әгәр башкасы каралмаган булса.

Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсә яисә Россия Федерациясә законнары белән;

а) - әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларына күрсәтелгән оешмалар һәм берләшмәләр белән үзара хезмәттәшлек керсә, чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның, шулай ук сәяси партияләрнең, башка иҗтимагый берләшмәләрнең һәм дини берләшмәләрнең бүләкләрен, мактаулы һәм махсус исемнәрен (фәнни исемнәрдән тыш) кабул итүгә;

в) муниципаль хезмәткәргә караган кыйммәтле кәгазьләргә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларындагы катнашу өлешләрен, пайларны) Россия Федерациясе законнары нигезендә ышанычлы идарәгә, әгәр аларга ия булу мәнфәгатьләр конфликтна китерергә мөмкин булса, тапшырырга;

г) матди-техник һәм башка тәмин итү чараларыннан, башка дөүләт һәм муниципаль мөлкәттән бары тик вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйлә рәвештә генә файдаланырга.

3.7. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-урнаштыру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәрләр чакырып алынды:

а) үз кул астындагыларның мәнфәгатьләре конфликтны булдырмау һәм жайга салу чараларын күрергә;

б) кул астындагылар арасында коррупцияне кисәтү буенча чаралар күрергә;

в) муниципаль хезмәткәрләргә сәяси партияләр һәм ижтимагый берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәжбүр итү очракларына юл куймаска.

3.8. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-оештыру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәрләр үзләренә шәхси тәртипләргә белән намуслылык, гаделлек һәм гаделлек үрнәгә күрсәтергә тиеш.

3.9. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче турыдан-туры буйсыну яисә контрольлек итү мөнәсәбәтләренә бәйлә Муниципаль хезмәткәрләр арасында якин туганлык яисә Үзлекләр (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук абыйлар, апалар, ата-аналар һәм ир белән хатынның балалары) булганда, аларның берсе муниципаль хезмәттән азат итү яисә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчерү юлы белән муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләүдән баш тартырга тиеш.

IV. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРНЕҢ ҺӨНӘРИ ХЕЗМӘТ ЭТИКАСЫНЫҢ ГОМУМИ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

4.1. Муниципаль хезмәткәргә хезмәт тәртибендә кешенә, аның хокукларының һәм ирекләренә иң югары хәзинә булуы һәм һәр гражданның хосусый тормышының кагылгысызлыгына, шәхси һәм гаилә серенә, намусын, абруен, үзенә яхшы исемән яклауга хокукы булуы турындагы конституциячел нигезләмәләрдән чыгып эш итәргә кирәк.

4.2. Муниципаль хезмәткәр хезмәт тәртибендә:

а) дискриминацион характердагы теләсә нинди фикерләр һәм гамәлләр

б) тупаслык, кимсетүле тон, тәкәбберлек, алдан ук ялгыш фикерләр әйтү, хокуксыз, лаексыз гаепләүләр белдерү;

в) нормаль аралашуга комачаулаучы яисә хокукка каршы тәртип тудыручы янаулар, мыскыллаучы сүзләр яисә репликалар, гамәлләр;

г) гражданның белән хезмәт киңәшмәләре, әңгәмәләр, бүтән хезмәт аралашуы вакытында тәмәке тарту.

4.3. Муниципаль хезмәткәрләр үзләренә хезмәт тәртибе белән коллективта бер-берсе белән эшлекле мөнәсәбәтләр һәм конструктив хезмәттәшлек урнаштыруга ярдәм итәргә тиеш.

Муниципаль хезмәткәрләр әдәпле, игелекле, корректлы, игътибарлы булырга һәм гражданның һәм хезмәттәшләргә белән аралашканда түземлек күрсәтергә тиеш.

4.4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәгәндә тышкы кыяфәте, хезмәт шартларына һәм хезмәт чарасының форматына карап, гражданның дөүләт органнарына ихтирамлы мөнәсәбәтенә ярдәм итәргә, рәсмилек, тыйнаклык, традициячеллек, төгәллек белән аерылып торган гомум кабул ителгән эшлекле стильгә туры килергә тиеш.

V. КОНФЛИКТЛЫ СИТУАЦИЯЛӘР

5.1. Муниципаль хезмәткәр үз вазыйфаи бурычларын үтәгәндә конфликтлы хәлләр килеп чыгуга юл куймаска тиеш.

Муниципаль хезмэткәр үзен лаеклы тотарга, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, үзенең вазыйфаи регламенты, шулай ук әлеге кодекс нормалары нигезендә кырыс эш итәргә тиеш.

5.2. Әгәр муниципаль хезмэткәр конфликтлы вәзгыятьтән кача алмаса, аңа конфликт проблемасын турыдан-туры житәкче белән тикшерергә кирәк.

Әгәр турыдан-туры житәкче проблеманы хәл итә алмаса яисә конфликтлы хәлгә үзә жәлеп ителсә, муниципаль хезмэткәргә бу хакта югарырак житәкчегә хәбәр итәргә кирәк.

VI. КОДЕКС НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕН БОЗГАН ӨЧЕН ЖАВАПЛЫЛЫК

6.1. Муниципаль хезмэткәрләрнең әлеге Кодекс нигезләмәләрен бозуы «Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмэткәрләренең хезмэт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм жайга салу комиссияләре турында» Татарстан Республикасы Президентының 2010 елның 25 августындагы ПУ-569 номерлы Указы нигезендә төзелә торган муниципаль хезмэткәрләрнең хезмэт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссия утырышында мораль хөкем ителергә тиеш. мәнфәгатьләр конфликт", ә федераль законнарда каралган очракларда, Кодекс нигезләмәләрен бозу муниципаль хезмэткәргә карата юридик жаваплылык чаралары куллануга китерә.

Муниципаль хезмэткәрләрнең Кодекс нигезләмәләрен үтәве аттестацияләр үткәргәндә, югарырак вазыйфаларга күрсәтү өчен кадрлар резервын формалаштырганда исәпкә алына.